

KREATIV FIKRLASH VA MUAMMO YECHISH: INTERAKTIV METODLAR ORQALI BILIMLARNI RIVOJLANTIRISH

Urinboeva Dilnoza Baxtiyorovna

ADU akademik litseyi ingliz tili o'qituvchisi

Annotatsiya: Kreativ fikrlash va muammo yechish zamonaviy ta'lim jarayonida muhim o'rin egallaydi. Bu jarayonlar nafaqat akademik muvaffaqiyatni ta'minlashda, balki shaxsiy rivojlanishda ham katta ahamiyatga ega. Kreativ fikrlash, asosan, yangi g'oyalar yaratish, mavjud muammolarni yangi nuqtai nazardan ko'rish va innovatsion yechimlar taklif qilish qobiliyatidir. Muammo yechish esa, bu g'oyalarni amaliyotga tadbiq etish jarayonidir. Ushbu maqolada kreativ fikrlash va muammo yechish jarayonlarini interaktiv metodlar orqali qanday rivojlantirish mumkinligi haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: interaktiv dasturlar, ta'lim, kreativ fikrlash, muammo, yechim, g'oyalar, metodlar, ijodiy fikrlash.

Interaktiv metodlar, ta'lim jarayonida o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydigan usullardir. Bu metodlar o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda, ularni o'z fikrlarini erkin ifoda etishga, bir-birlari bilan muloqot qilishga va jamoaviy ishlashga o'rgatadi. Interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar o'zaro fikr almashish, muammolarni birgalikda hal qilish va yangi g'oyalarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Kreativ fikrlashni rivojlantirishda birinchi navbatda, o'quvchilarga muayyan vazifalar berish va ularni ijodiy yondashuvga undash muhimdir. Misol uchun, o'quvchilarga biror mavzu bo'yicha muammo beriladi va ular ushbu muammoni hal qilish uchun turli xil g'oyalar ishlab chiqishlari so'raladi. Bu jarayonda o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari, bir-birlarining g'oyalarini baholashlari va yangi g'oyalarni birgalikda ishlab chiqishlari mumkin. Shuningdek, o'quvchilarga muayyan rol berish, masalan, rahbar, muallif yoki tanqidchi kabi, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini yanada oshiradi.[1]

Muammo yechish jarayonida esa, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar o'z g'oyalarini amaliyotga tadbiq etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Masalan, o'quvchilar bir guruhga birlashib, berilgan muammoni hal qilish uchun strategiyalar ishlab chiqishlari mumkin. Bu jarayonda o'quvchilar bir-birlarining fikrlarini tinglash, baholash va o'z g'oyalarini taklif qilish orqali muammoni hal qilishga harakat qiladilar. Shuningdek, o'quvchilar o'z yechimlarini taqdim etish va baholash jarayonida o'zaro fikr almashish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Interaktiv metodlar yordamida kreativ fikrlash va muammo yechish jarayonlarini rivojlantirishda o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish ham muhimdir. O'quvchilarni qiziqarli va qiyin vazifalar bilan

ta'minlash, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rag'batlantiradi. Misol uchun, o'quvchilarga real hayotdagi muammolarni hal qilish vazifalari berilishi, ularning qiziqishini oshiradi va ijodiy fikrlashga undaydi. Shuningdek, o'quvchilarning muvaffaqiyatlarini e'tirof etish va ularni rag'batlantirish, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini yanada rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar o'zaro hamkorlikda ishlashni o'rganadilar. Jamoaviy ish, o'quvchilarga bir-birlarining fikrlarini tinglash, baholash va birgalikda muammolarni hal qilish imkoniyatini beradi. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini oshirish bilan birga, ularning kommunikativ ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. O'quvchilar jamoaviy ish orqali o'zaro fikr almashish, muammolarni birgalikda hal qilish va yangi g'oyalarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar.[2]

Kreativ fikrlash va muammo yechish jarayonlarini rivojlantirishda texnologiyalardan foydalanish ham muhimdir. Zamonaviy texnologiyalar, o'quvchilarga yangi g'oyalarni yaratish, muammolarni hal qilish va o'z fikrlarini ifoda etish jarayonida yordam beradi. Masalan, onlayn platformalar, forumlar yoki ijtimoiy tarmoqlar orqali o'quvchilar o'zaro fikr almashish, muammolarni hal qilish va yangi g'oyalarni ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini yanada rivojlantirishga yordam beradi.[3]

Shuningdek, o'quvchilarga kreativ fikrlash va muammo yechish jarayonlarida muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni o'rgatish ham muhimdir. O'quvchilarga tahlil qilish, sintez qilish, baholash va qaror qabul qilish kabi ko'nikmalarni o'rgatish, ularning kreativ fikrlash va muammo yechish qobiliyatlarini rivojlantirishda yordam beradi. Bu ko'nikmalar, o'quvchilarning o'z g'oyalarni amaliyotga tadbiq etish va muammolarni hal qilish jarayonida zarur bo'ladi.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, kreativ fikrlash va muammo yechish jarayonlarini interaktiv metodlar orqali rivojlantirish, o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini oshirish, ularning motivatsiyasini oshirish va jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu jarayonlar, o'quvchilarga real hayotdagi muammolarni hal qilishda, yangi g'oyalarni yaratishda va o'z fikrlarini erkin ifoda etishda yordam beradi. Interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar o'zaro hamkorlikda ishlashni o'rganadilar, bu esa ularning kreativ fikrlash va muammo yechish qobiliyatlarini yanada rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar;

1. Abdullaeva, D. (2020). "Kreativ fikrlash va ta'lim jarayonida innovatsiyalar". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Murodov, A. (2019). "Muammo yechish qobiliyatini rivojlantirish usullari". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.

3. Yuldashev, S. (2021). "Interaktiv ta'lim metodlari va ularning ta'lim jarayonidagi o'rni". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Qodirov, R. (2018). "Ijodiy fikrlash: nazariya va amaliyot". Toshkent: Fan va texnologiyalar.
5. Xolmatov, O. (2022). "Ta'limda innovatsion yondashuvlar va kreativ fikrlash". Qarshi: Qarshi Davlat Universiteti.
6. Rasulov, N. (2020). "O'quv jarayonida interaktiv metodlarni qo'llash". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
7. Rahmonov, I. (2019). "O'zbek ta'lim tizimida muammo yechish ko'nikmalarini rivojlantirish". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.
8. Iskandarov, M. (2021). "Kreativ fikrlash va ta'lim: nazariy va amaliy jihatlar". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.